

Hallo, Latvija!

Izglītības un inovāciju
attīstības centrs

Projektu līdzfinansē
Eiropas Savienība
2009. gada Nr. 6

Dzīve Latvijā

Laika pavadīšana ārzemēs var būt gan veiksmīga, gan riskanta. Un, lai gan mēs esam pārliecināti, ka Jūsu uzturēšanās Latvijā būs bagāta ar pozitīvu pieredzi, tomēr vēlamies norādīt lietas, kuras vajadzētu ņemt vērā.

Šajā avīzes "Hallo, Latvija!" numurā mēs apskatīsim jautājumus, ar kuriem Jums var nākties saskarties ikdienā, gan iekārtojoties jaunajā dzīvesvietā, gan izmantojot vietējo satiksmi, gan iepazīstot vietējo kultūru un cilvēkus. Īsi sakot – laipni lūdzam Latvijā!

Transports un pārvietošanās iespējas

Ierodoties Latvijā, nākamais solis ir izplānot, kā orientēties. Latviju apkalpo plašs vietējo un starptautisko autobusu tīkls (www.autoosta.lv), kā arī dažas lielas dzelzceļa līnijas (www.ldz.lv). Tomēr transporta tīkls ir centralizēts – ir viegli nokļūt galvaspilsētā, taču grūtības var sagādāt pārvietošanās starp provinces pilsētām. Plašāku informāciju par transporta sarakstiem var sameklēt www.1188.lv latviešu, angļu un krievu valodās.

Rīgā sabiedriskā transporta tīklu veido autobusi, tramvaji un trolejbusi. Braukšanas talonu vienai reizei var iegādāties pie transporta līdzekļa vadītāja. "Plus Punkts" un "Narvesen" kioskos un citās tirdzniecības vietās iespējams iegādāties braukšanas kartes (e-talonus) vairākām braukšanas reizēm.

Ja Jums ir autovadītāja apliecība no valsts, kas neietilpst Eiropas Savienībā (ES), Jums ir tiesības izmantot šo apliecību Latvijā tikai vienu gadu. Jums arī jābūt derīgai starptautiskai autovadītāja apliecībai, kas būtībā kalpo kā ārzemju autovadītāja apliecības tulkojums un tiek izsniegts daudzās autotransporta organizācijās pasaulē. Beidzoties autovadītāja apliecības derīguma termiņam, Jums būs jākāro teorētiskais eksāmens, lai iegūtu ES autovadītāja licenci. To nodrošina Latvijas ceļu satiksmes drošības direkcija www.csdd.lv.

Жизнь в Латвии

Пребывание за границей может быть как увлекательным, так и рискованным. Несмотря на нашу уверенность в том, что Ваше пребывание в Латвии будет безопасным и полным впечатлений, хотим обратить Ваше внимание на некоторые моменты.

В этом номере газеты «Хэлло, Латвия!» мы планируем рассмотреть различные темы, затрагивающие бытовые вопросы во время Вашего пребывания в Латвии. Это и использование местных дорог, и обустройство на новом месте, и знакомство с местными традициями и культурой. Иначе говоря – добро пожаловать в Латвию!

Транспорт и возможности передвижения

Следующий шаг после прибытия на территорию Латвии – понять, как ориентироваться. В Латвии действует широкий спектр как местных и международных автобусных перевозчиков (www.autoosta.lv), так и железнодорожных пассажирских перевозчиков (www.ldz.lv). Но все виды транспортных перевозок имеют высокую степень централизации. То есть, попасть в столицу легко, а передвижение по периферии затруднено.

Более подробная информация о маршрутах на латышском, русском и английском языке доступна на справочном портале www.1188.lv.

В Риге курсируют такие виды общественного транспорта как трамвай, троллейбус и автобус. Проездной талон на один проезд можно купить у водителя транспортного средства. В киосках торговых сетей "Plus Punkts", "Narvesen" и других торговых точек можно приобрести проездные карты (э-талоны) минимум на пять поездок.

Если у Вас имеются автоводительские права, выданные в стране, которая не входит в состав ЕС, то Вы имеете право их использовать в Латвии в течение одного года. В этом случае у вас должно быть непросроченное международное водительское удостоверение, которое выдается во многих организациях автотранспорта в мире.

Через год Вам надо будет сдать теоретический экзамен, чтобы получить лицензию ЕС. Получение такой лицензии обеспечивает Латвийская автодорожная инспекция (Latvijas ceļu satiksmes drošības direkcija) www.csdd.lv.

Living in Latvia

Living abroad can be both rewarding and risky. And while we are sure that your stay in Latvia will be rich in positive experiences, a few memorable bumps on the road cannot be ruled out.

In this issue of Hallo, Latvija!, we will look at some issues you may face in everyday life as you settle into your new home, from surviving on the local roads to discovering the local culture and making friends. In short, laipni lūdzam Latvijā – welcome to Latvia!

Getting around

You've obviously made it to Latvia, so the next step is to figure out how to get around the place. Latvia is served by an extensive network of local and international bus routes (www.autoosta.lv), as well as a few major railway lines (www.ldz.lv). However, the network is quite centralised and it can be easier to get to the capital than between provincial centres. See www.1188.lv for timetable information in English, Latvian and Russian.

If you have a driver license from a non-EU country, you have the right to use this license for up to one year of residence in Latvia. You must also have a valid international driver licence, which essentially serves as a translation of the foreign license is issued by motoring organisations in many countries. After one year, you have to pass a theoretical exam to obtain an EU license. These can be arranged through Latvia's Department of Road Safety, www.csdd.lv.

Language

Latvia is a multicultural country, with Latvians comprising about 60 percent of the population, Russians 30 percent, and smaller communities of Belorussians, Ukrainians, Poles and others. The state language is Latvian, and making the effort to learn some of the language will win you friends and give a deeper perspective on the local people and their culture. Russian is also widely spoken in Latvia, while many younger people speak English.

Valoda

Latvija ir multikulturāla valsts, kurā 60% iedzīvotāju ir latvieši, 30% krievi un mazākumtautības - baltkrievu, ukraiņu, poļu un citu tautību kopienas. Valsts oficiālā valoda ir latviešu valoda. Krievu valoda tiek daudz izmantota saziņā, savukārt daudzi jaunākās paaudzes cilvēki prot arī angļu valodu.

Nelielas latviešu valodas zināšanas palīdzēs Jums iegūt draugus un labāk izprast vietējo kultūru un cilvēkus, kā arī nodarēs, lai saņemtu publiski izvietoto informāciju, ielu nosaukumus, norādes. Filmas tiek rādītas oriģinālvalodā ar latviešu un krievu subtitriem, savukārt TV programmas pārsvarā tiek ierunātas latviešu valodā. Latvijā ir attīstīts kabeļtelevīzijas tīkls, kas ļauj skatīties raidījumus no citām valstīm angļu, krievu un citās valodās. Lielākās Latvijas avīzes ir Latvijas Avīze, Diena, Neatkarīgā Rīta Avīze un Dienas bizness. Lielākās krievu avīzes ir Chas un Telegraf. Angļu valodā tiek izdota avīze The Baltic times.

Atsevišķās darba vietās ir nepieciešams iegūt sertifikātu, kurš norāda konkrētu valsts valodas zināšanu līmeni. Latvijas Sabiedrības integrācijas fonda mājas lapā www.lisf.lv ir plašs saraksts ar latviešu valodas kursiem. Informācija ir latviešu un krievu valodās, kā arī ir norādītas saites uz vairākiem angļu valodas kursiem.

Sakari

Vietējās vai starptautiskās sarunas iespējams veikt no jebkura telefona vai taksofona. Lai veiktu zvanus no taksofona, avižu kioskā vai citā tirdzniecības vietā nepieciešams iegādāties priekšapmaksas karti.

Trīs populārākie mobilie operatori Latvijā ir Latvijas Mobilais telefons (www.lmt.lv), Tele2 (www.tele2.lv) un Bite (www.bite.lv). Vienkāršākais veids, lai sāktu izmantot savu mobilo tālruni kādā no šo operatoru tīkliem, ir iegādāties kādu no sākuma komplektiem, kurā ietilpst SIM karte un noteiktas vērtības priekšapmaksas karte.

Publiskie interneta pieejas punkti atrodami vairākās pašvaldību iestādēs, tūrisma informācijas punktos, Rīgas Centrālajā dzelzceļa stacijā, lielāko pilsētu stacijās un autoostās, pilsētu kafējnīcās.

Kultūra

Latviešiem patīk pavadīt laiku ārpus pilsētas - dabā. Nozīmīgākie gada svētki ir Līgo svētki (23.-24. jūnijs), kad cilvēki dodas pie dabas uz laukiem, lai, pēc senču tradīcijām, dziedātu dziesmas, dzertu alu, lektu pāri ugunskuram, tādā veidā godinot īsāko nakti gadā.

Latvijā tiek svinēta Neatkarīgas Latvijas proklamēšanas diena (18.novembris) - svarīga diena visiem latviešiem, šajā dienā notiek militārās parādes, ugunošana un svētku koncerti Latvijas lielākajās pilsētās.

Ziemassvētkus svin 24. decembrī, savukārt pareizticīgo Ziemassvētki ir pēc divām nedēļām – 7. janvārī. Jaungada svinības 31. decembrī ir vienlīdz svarīgas visām kultūrām.

Dziedāšana ir viena no svarīgākajām latviešu tradīcijām – gandrīz katrā ciematā ir savs koris. Reizi piecos gados tūkstošiem dziedātāju sanāk no visas valsts, lai vienotos kopīgos Dziesmu svētkos (latviešu Dziesmu svētki ir UNESCO kultūras vērtību sarakstā). Pat ja Jūs nerunājat latviešu valodā brīvi, koris ir lieliska iespēja iepazīt kultūru. www.gribudziedat.lv ir plaša informācija, kas palīdzēs atrast piemērotu kori tieši Jums.

Populārākās kultūras iestādes ir Nacionālā opera (www.opera.lv), Jaunais Rīgas Teātris (www.jrt.lv), Dailes teātris (www.dailesteatris.lv), Nacionālais teātris (www.teatris.lv), M.Čehova Rīgas Krievu teātris (www.trd.lv)

Biļetes sporta un kultūras pasākumiem var nopirkt biļešu kasēs un www.bilesuparadize.lv un www.bilesuserviss.lv.

Kā iegūt jaunus draugus

Latvieši parasti ir visnotaļ atturīgi, tomēr, kad tos iepazīsiet tuvāk, viņi var būt ļoti izpalīdzīgi un lojāli. Ziedi tiek dāvināti gandrīz visos svarīgos pasākumos, tomēr pārliecinieties, ka jādāvina nepāra ziedu skaitu. Nesniedziet roku pāri sliekšnim, jo tas tiek uzskatīts par sliktu zīmi.

Nacionālais sporta veids ir hokejs. Pasaules čempionāta laikā maijā ielās var redzēt fanu pulkus, tērpušos baltā un sarkanā, atbilstoši Latvijas valsts karoga krāsām. Futbols un basketbols arī ir populārs sporta veids Latvijā.

Kaut arī lielākā daļa latviešu ir pilsētu iedzīvotāji, viņiem ir ļoti svarīga saikne ar dabu, tāpēc daudziem ir lauku mājas. Daudziem patīk pavadīt nedēļas nogali sēņojot un ogojot mežā, peldoties ezerā vai darot kaut ko citu atbilstoši gadalaikam.

Lietas, kas jāņem vērā

Latvija nav tik etniski daudzveidīga kā Rietumeiropas vai Ziemeļamerikas valstis, un cilvēki ar atšķirīgu izskatu izceļas ikdienā. Ja Jūs nonākat saskarē ar rasismu, Jums palīdzēs Latvijas Cilvēktiesību centrā - www.humanrights.org.lv.

Latvijas galvaspilsēta un kultūras dzīves centrs ir Rīga, kur pastāv iespēja saskarties ar riskantām situācijām, kas jāpatur prātā ceļotājiem. Pēdējos gados daudzi ārvalstnieki bijuši spiesti maksāt pārmērīgas cenas par alkoholiskajiem dzērieniem Vecrīgas bāros. Mēs iesakām Jums nepieņemt uzaicinājumus no svešiniekiem apmeklēt bāru un pārbaudīt dzērienu cenu pirms to pasūtīšanas. ASV vēstniecības mājas lapā tiek regulāri atjaunināts saraksts ar tūristiem bīstamām iestādēm, kurās ir notikusi krāpšana <http://riga.usembassy.gov>.

Kur zvanīt ārkārtas gadījumos:

Vispārējais glābšanas dienestu numurs zvanot no mobilā telefona ir 112, kur savieno ar jebkura dienesta dežurdaļu.

Bezmaksas tālrunis nelaiemes gadījumos no fiksētā tālruņa:

Ugunsdzēsēji	01
Policija	02
Neatliekamā medicīniskā palīdzība	03
Gāzes avārijas dienests	04

Язык

Латвия является мультикультуральным государством, где около 60% жителей - латыши, 30% русские, белорусы, украинцы, поляки и другие национальные меньшинства. Государственным языком является латышский язык. Русский язык активно используется в быту, а молодое поколение свободно владеет английским языком. Минимальное знание языка поможет Вам найти друзей и лучше понять особенности местной культуры, а также поможет Вам лучше ориентироваться, понимать название улиц, читать необходимую информацию.

В кинотеатрах фильмы показывают на оригинальном языке с латышскими и русскими субтитрами, а телеканалы преимущественно показывают передачи на латышском языке. В Латвии развита сеть кабельного телевидения, дающая возможность смотреть иностранные каналы на английском, русском и других языках. Крупнейшие газеты на государственном языке - *Latvijas Avīze*, *Diena*, *Neatkarīgā Rīta Avīze* и *Dienas bizness*. Крупнейшие газеты на русском - *Час*, *Вести Сегодня* и *Телеграф*, а на английском - *The Baltic times*.

Для работы в Латвии (в большинстве случаев) необходимо предъявить документ о знании государственного языка на необходимом уровне. Латвийский фонд интеграции общества предлагает различные курсы латышского языка (www.lsf.lv). Информация сайта доступна на латышском и русском языке, а так же доступны ссылки на сайты с курсами английского языка.

Связь

Для местных и международных разговоров можно использовать мобильные телефоны и таксофоны. Для звонка с таксофона на киоске надо купить карту предоплаты.

В Латвии работают три самых популярных оператора мобильной связи - *Latvijas Mobilais telefons* (www.lmt.lv), *Tele2* (www.tele2.lv) и *Bite* (www.bite.lv). Самый простой путь для начала использования услуг оператора - покупка начального комплекта, включающего в себя СИМ карту и карту предоплаты. Пункты доступа к интернету есть во всех учреждениях самоуправления, пунктах информации для туристов, на Центральной железнодорожной станции, автовокзале, а так же во многих городских кафе.

Культура

Латвийцам нравится проводить свободное время на природе.

Главные отмечаемые праздники: Провозглашение независимости Латвии (18 ноября) - важный день для всех латвийцев, отмечаемый праздничным парадом, салютом и праздничным концертом. Рождество празднуют 24 декабря, а православные и старообрядцы - 7 января. Празднование Нового года происходит 31 декабря. Этот праздник одинаково важен для народов различных культур. Праздник Лиго отмечают 23-24 июня. В этот день многие люди отправляются за город праздновать Лиго: они поют песни, пьют пиво, прыгают через костер и таким образом проводят самую короткую ночь в году.

Пение - главная латышская традиция. В каждом поселке есть свой хор. Раз в пять лет проходит Праздник песни (включен в список достояний ЮНЕСКО), в котором принимают участие тысячи коллективов из всех уголков страны. Даже, если Вы не свободно владеете латышским языком, то пение в хоре дает прекрасную возможность приобщиться к культуре латышского народа. На сайте www.gribudziedat.lv Вы можете найти подробную информацию и подобрать подходящий для себя хор.

Самые популярные театры - Национальный Оперный театр (www.opera.lv), Рижский Новый театр (www.jrt.lv), театр «Дайле» (www.dailesteatris.lv), Национальный театр (www.teatris.lv), Рижский русский театр им. Чехова (www.trd.lv).

Билеты на различные концерты и спортивные мероприятия можно приобрести в билетных кассах или на сайте - www.bilesuparadize.lv и www.bilesuserviss.lv.

Как найти новых друзей

Латыши обычно сдержанные люди, но при более близком знакомстве Вы увидите людей готовых прийти Вам на помощь.

Цветы принято дарить на все отмечаемые праздники (количество цветов должно быть нечетным).

Не принято подавать руку, здороваясь через порог, так как это считается плохим знаком.

Особое значение для латвийцев имеют именины или день ангела. Именины празднуются наравне с днем рождения.

Национальный вид спорта - хоккей. Во время международного чемпионата на улицах города можно увидеть множество болельщиков, одетых в одежду цветов флага - красно - бело-красный. Футбол и баскетбол тоже являются популярными видами спорта. Несмотря на то, что большая часть латвийцев проживает в городах, для них важна связь с природой. Поэтому многие имеют загородный дом или просто предпочитают проводить свободное время на природе: летом, собирая грибы, плавая в озере, зимой, катаясь на лыжах.

Это необходимо знать

Латвия, по сравнению с другими странами Западной Европы и Северной Америки, не является этнически многообразной страной. Поэтому люди с другим внешним видом обращают на себя внимание. Если Вы столкнулись со случаями расизма, то Вам поможет Латвийский Центр по Правам Человека (*Latvijas Cilvēktiesību centrā*) www.humanrights.org.lv.

Рига - столица Латвии и центр культурной жизни, где существует возможность столкнуться с рискованными или неприятными ситуациями, о чем необходимо знать всем путешественникам. За последние годы многие иностранцы были вынуждены оплачивать чрезмерные счета за спиртные напитки в барах старой Риги. Наш совет, не принимать приглашения посетить бар от незнакомых людей, а цены за напитки проверять перед их заказом. На сайте посольства США регулярно обновляется информация об учреждениях - опасных местах для туристов, в которых происходили случаи мошенничества. <http://riga.usembassy.gov>.

Куда звонить в крайних случаях:

Общая служба спасения с мобильного телефона - 112, и Вас соединит с необходимой службой.

Бесплатные номера служб со стационарных телефонов:

Пожарная служба	01
Полиция	02
Неотложная медицинская служба	03
Аварийная газовая служба	04

Certain jobs require obtaining a certificate indicating a particular level of proficiency in the state language. The Latvian Social Integration Fund website www.lsif.lv has an extensive list of Latvian language courses. The information is in Latvian and Russian, but there are links to many courses with English as well.

Movies are usually shown in the original language with Latvian and Russian subtitles, while TV programmes are generally dubbed. The major Latvian language newspapers are *Diena*, *Neatkarīgā Rīta Avīze* and *Dienas bizness*. The main Russian titles are *Chas* and *Telegraf*. The *Baltic Times* is an English-language weekly. *Riga in Your Pocket* is an excellent city guide with regularly updated information on dining, nightlife and accommodation.

The local culture

Latvians love to spend time in natural settings. By far the biggest holiday of the year is *Līgo* (June 23-24) when people head to the countryside to sing songs, drink beer and dance around bonfires in honour of the longest day of the year. Independence Day (November 18) is another major celebration, with parades, concerts and fireworks held in major cities and towns. Western Christian denominations mark Christmas on December 24, while the Orthodox community follows a fortnight later, on January 7. New Years Eve (December 31) is a big party for all cultures.

Singing is a major local tradition, with every village having a choir. Every five years, thousands of singers gather from across the country for the Song Festival, a UNESCO listed celebration of music. Even if you are not fluent in Latvian, joining a choir is a great way to get to know the country. www.gribudziedat.lv has extensive information on choirs so you can find the right one for you.

Popular cultural venues include the National Opera (www.opera.lv), the New Riga Theater (www.jrt.lv), Dailes Theater (www.dailesteatris.lv), the National Theatre (www.teatris.lv) and the Russian Drama Theatre (www.trd.lv).

Tickets to cultural and sporting events can be bought at venues or the following websites: www.bilesuparadize.lv and www.bilesuserviss.lv.

Making friends

Latvians are reserved initially, but once you get to know them they can be extremely helpful and loyal. Flowers are given on all sorts of occasions, but be sure to give an odd numbered bunch. Do not shake hands over the threshold as this is thought to bring bad luck.

The major national sport is ice hockey. The World Championships held every May see hordes of supporters clad in maroon and white thronging the streets. Riga Dinamo is a Latvian team that plays in the Russian ice hockey league and has a huge following. Basketball and football (soccer) are also very popular. Although most Latvians are city dwellers, people cherish their rural roots and many have country houses. Spend a weekend gathering mushrooms in the forest, swimming in the lake or doing whatever else is in season. Sweating it out in a country sauna is a great way to relax. There is a large network of guesthouses offering accommodation and home cooked meals in beautiful parts of rural Latvia (see www.celotajs.lv).

Latvia's gay community is well organised and offers a safe environment to do your thing. See www.gay.lv for social events and www.vilnis.lv for information on counselling. Both sites are in Latvian, English and Russian.

The downside

Latvia is not as racially diverse as Western European or North American countries, and people of different appearance stand out in everyday life. If you encounter problems with racism, contact the Latvian Centre for Human Rights – www.humanrights.org.lv.

Wherever you end up living in Latvia, you will probably get there via Riga or have cause to visit the city for various reasons. The capital holds some particular risks for the unwary traveller which should be borne in mind. In recent years, many foreigners have been forced to pay exorbitant prices for drinks in Old Town bars. We strongly advise you not to accept invitations from strangers to visit bars and to check the prices of drinks before ordering. The US Embassy website has a regularly updated list of establishments noted for fraud – see <http://riga.usembassy.gov>.

Some travellers have also experienced problems with overcharging taxi drivers. We recommend you stick to the red "Rīgas taksometru parks" cabs – see www.rtp.lv for details.

